

**Jednota
filozofická
Brno**

**Pondělí 17. 4. 2023
16:00-17:30**

**A11
FF MU**

**17. dubna 2023
dr. Jan Brázdil
FF MU**

Aktualizace morálního charakteru

Stěžejní roli zde hraje koncept morálního charakteru (éthos), který je představen v Aristotelově etice. Jde o klíčový pojem Aristotelovy etické nauky, který v sobě mnohé další pojmy této nauky nějakým způsobem zahrnuje, nebo je s nimi alespoň tematicky blízce propojen.

Rostoucí zájem o koncept morálního charakteru i Aristotelovu etiků ctností vyústil u několika významných autorů ve snahy o „aktualizaci“ tohoto konceptu, které jej mají představit jako nejen životaschopný, ale také prakticky přínosný. Tyto pokusy jsou specifické využitím závěrů psychologických věd, a to k nové a jasnější interpretaci, k doplnění a rozšíření nebo k opravě konceptu morálního charakteru a jeho dílčích aspektů. Vedle víceméně izolovaných návrhů několika autorů, jak využít poznatky psychologických věd při čtení Aristotelovy etické nauky, však neexistuje jednotné téma, které by tyto snahy spojovalo, systematizovalo a kriticky posuzovalo a srovnávalo. V rámci otevření tohoto tématu proto považuji za důležité stanovit kritéria adekvátní aktualizace konceptu morálního charakteru.

Představím zde pět takových kritérií: kritérium empirické adekvátnosti (přijatelnost), kritérium normativní adekvátnosti (přijatelnost), kritérium funkce (užitečnost), kritérium významu (autenticita) a kritérium interdisciplinarity (srozumitelnost). Zdůvodním přitom jejich roli a význam při posuzování adekvátnosti aktualizací morálního charakteru a ilustruji způsoby, jakými lze dosahovat naplnění těchto kritérií a jakých chyb se naopak s ohledem na ně můžeme dopustit.

Následně předložím důvody a na příkladech opět ilustruji nezbytnost hierarchického uspořádání pěti kritérií, přičemž hierarchická posloupnost má být zachycena v pořadí, v jakém byla kritéria dříve představena. Závěrem mé přednášky bude komentář shrnující přínos i nedostatky dosavadních snah o aktualizaci morálního charakteru, a to ve světle představených kritérií.